

Vraag v/d week

Aan A. Slager, onderzoeker aan de Universiteit van Tilburg.

Welk stabiliserend effect hebben pensioenfondsen op de kredietcrisis?

We kunnen bij een financiële crisis eigenlijk nooit genoeg pensioenfondsen hebben als dempende factor; zij zorgen voor rust. Als een bank in de spiegel kijkt ziet zij een pensioenfonds. De langlopende bezittingen bij een bank zijn langlopende verplichtingen bij een pensioenfonds; de schuldpapieren die een bank uitgeeft zijn weer de beleggingen bij een pensioenfonds. Pensioenfondsen kunnen de kredietcrisis niet oplossen, maar wel de scherpe kanten eraf halen. Ze houden nog een markt in stand voor risicovollere en illiquide beleggingen die anders geheel opgedroogd zou zijn. Persoonlijk vind ik dat pensioenfondsen dat meer zouden kunnen doen, mits zij de expertise in huis hebben. Maar belangrijker is dat pensioenfondsen banken ook financiële lucht geven. Een mooi voorbeeld is de transactie waarbij het pensioenfonds en bank risico's delen. Dit is mogelijk door het verschil in (beleggings) horizon van een pensioenfonds en bank. Het pensioenfonds neemt kredietrisico's over in ruil voor een vaste vergoeding, zoals bij de *Collateralized Loan Obligation*. Het pensioenfonds heeft er een stabiele belegging bij en spreidt de beleggingen verder, en de bank hoeft minder duur kapitaal te reserveren. Beide varen er wel bij; cruciaal is daarbij wel dat banken en pensioenfondsen verschillende toezichtregimes blijven houden.

ESB-Top 10

Impulsaankopen in de supermarkt (percentage van de aankopen per productsoort dat impulsief wordt gekocht).

1	Snoep	87%
2	Chocolade	84%
3	Brood en gebak	80%
4	Kruiden	77%
5	Zoete koek	76%
6	Koude sauzen	76%
7	Zoute snacks	71%
8	Broodbeleg	71%
9	Producten in blik	69%
10	Diepvries	67%

Bron: *Distrifood 2007*

Uit de oude ESB-doos

In het Westen zullen de productiemiddelen niet meer door enkelen gemanipuleerd worden, maar op den duur in handen van miljoenen en miljoenen individuele *werkende bezitters* komen, waardoor deze naast hun actieve deelneming aan het productieproces ook nog een passieve, resp. controlerende functie zullen verkrijgen. In Frankrijk, in Engeland, in Duitsland en vooral in Amerika zijn tal van bedrijven al in "property-owning" werkgemeenschappen veranderd en met trots kan vermeld worden, dat de Philips' Fabrieken in Eindhoven één jaar geleden aan de arbeiders de vrijheid gegeven heeft een gedeelte van hun lonen in certificaten Philips om te zetten (...) "Wat dan", vroeg een groep wantrouwende arbeiders aan een industrieel, "wanneer wij door hard sparen eenmaal de bedrijven bezitten?". "Dan kunnen jullie ons eruit gooien, indien jullie met onze leiding niet tevreden zijn" was het antwoord. "Wij kunnen niet meer doen dan jullie de legale weg daartoe effenen".

Commissie van redactie ESB, *Volkskapitalisme, ESB 1952, nr 1755, p 5.*

Colofon

ESB signaleert nieuwe ontwikkelingen in de economische wetenschap. Daarnaast worden in ESB economische inzichten toegepast om beleidsrelevante aanbevelingen te doen voor de overheid, maatschappelijke instellingen en bedrijven. Ook analyseert ESB de belangrijkste ontwikkelingen in de Nederlandse economie.

Artikelen in ESB verschijnen op persoonlijke titel.

ESB-redactie

Hoofdredacteur: Albert Jolink
Redacteuren: Izaak Dekker, Mark Dijkstra, Eva Niesten
Bureauredactie: De Twee Hanen v.o.f.
Redactiemedewerker: Mike Dell
Redactiesecretariaat: Carla van der Meulen
Marketing: Jacinta Gelauff
Uitgever: Roel Langelaar

Commissie van Redactie

P. Kooreman, W.T.M. Molle (voorzitter), E.J.J. Schenk, L.L.G. Soete, C.N. Teulings, H.A.A. Verbon, H. Verbruggen.

Redactieadres

Postbus 20025
2500 EA Den Haag
tel. (070) 378 92 37
fax (070) 799 98 40
esb@sdu.nl
www.esbonline.nl

Kopij

Auteursaanwijzingen staan op internet: www.esbonline.nl. Gelieve kopij elektronisch aan te leveren op het redactieadres.

Abonnementen

Sdu Klantenservice, Postbus 20014, 2500 EA Den Haag, tel. (070) 378 98 80, fax (070) 378 97 83, sdu@sdu.nl. Tarieven voor Nederland en België incl. btw: bedrijven en instellingen € 253,34, particulieren € 121,90, studenten € 27,56. Toeslag buitenland: € 63,60.

Losse nummers

€ 8,53 incl. btw en portokosten. Losse nummers van ESB zijn te bestellen via Sdu Klantenservice, tel. (070) 378 98 80, fax (070) 378 97 83, sdu@sdu.nl. ESB verschijnt ook online (www.esbonline.nl).

Advertentieverkoop

Product- en Personeelsadvertenties: Asiea van der Geest, tel. (070) 378 07 06 fax (070) 799 98 79. E-mail: a.v.d.geest@sdu.nl

Basisvormgeving en artdirection: Fliinc.Design
Opmaak: Jacques van Schie
Illustratie: Loek Weijts
Strip: Johan van Zanten
Foto's: Robert Goddijn, Arenda Oomen, Hollandse Hoogte
Druk: De Groot Drukkerij bv.
ISSN 0013-0583

ESB is een uitgave van Sdu Uitgevers
ECORYS Nederland BV is houder van de merknaam ESB (Economisch Statistische Berichten)

HOI²⁰⁰⁸
PRINT

Sdu UITGEVERS